

Marcus 4,18-19 – Werk of geen werk, oogst of geen oogst: wees vruchtbare grond

Biddag

Liturgie

Voorzang: Gez 149

Stil gebed

Votum / groet

Zingen: Ps 31,1.11.14

Gebed

Lezen: Marcus 4,1-20

Zingen: LB 328,1.3

Preek

Zingen: Gez 121,1.3.5.8

Gebed:

– Ingeleid met zingen: Gez 131,1

– Gebed

– Afsluiten met zingen: Gez 131,9

Collecte

Zingen: Ps 67

Zegen

Opmerking: ik hoor het graag van te voren wanneer deze preek ergens gelezen wordt. Mijn mailbox is geduldig: hansburger@filternet.nl

Preek over Marcus 4,18-19 – Werk of geen werk, oogst of geen oogst:

wees vruchtbare grond!

Gemeente van Jezus Christus, gasten, broers en zussen,

1. Zaaïen is spannend. Het wordt zo voorjaar en dan begint het allemaal weer. Zaad strooien in de akkers en kijken wat het opbrengt. Hoe zal het gaan, dit jaar?

Is het zaaigoed niet te oud, ontkiemt het echt? Krijgen we genoeg regen als het zaad in de grond is beland? Vorig jaar was er geloof ik weinig regen na het zaaïen. Toen was het spannend: zal het zaad ontkiemen of gebeurt er niks? En als het ontkiemt, moet het uitgroeien. Het moet genoeg water krijgen, maar ook niet te veel. Is het te droog, dan verdort het plantje. Wordt het te nat, dan verdrinkt het. Je moet geen ziektes krijgen. En het blijft spannend tot het eind: stel dat alles goed gegaan is maar op het eind krijg je teveel regen? Het graan wordt platgeslagen en kan niet meer geoogst worden. De akkers zijn zo nat dat de machines het land niet op kunnen om te oogsten. Dan verrot de oogst op het land.

Zaaïen is spannend. Dat is het hier. Dat was het ook in Israël. Ze hadden nog niet zulke goeie landbouwmachines. Niet overal lag evenveel grond op de rotsen. Niet overal kon echt iets uitgroeien tot een plant die veel opleverde. En dan die zon. Je moest altijd maar afwachten of de planten niet door de zon verdorden. En het onkruid natuurlijk. Zonder onkruidbestrijdingsmiddelen kon onkruid veel kwaad doen en planten verstikken. Zoals in de gelijkenis die Jezus vertelt, ging het veel vaker: maar een kwart van het zaad leverde opbrengst op.

Het was vroeger anders dan nu, maar het blijft altijd spannend: zaaïen, wat levert het op?

Zo is het in het hele leven. Je ziet het nu met de economische crisis. De wereldhandel bloeide. Overal werd geld verdiend. Geld uitgeleend. Geld geïnvesteerd. En weer geld verdiend.

Maar het lijkt wel of het instort als een kaartenhuis.

Ik las vandaag in de krant over Nederlandse baggeraars in Dubai. Het waren gouden tijden in Dubai. Ze hadden olie-dollars in overvloed. En dus kon het niet op: het ene baggerproject na het andere. Maar nu de wereldhandel inzakt, is er geen geld meer voor al die dure baggerprojecten. De baggeraars raken hun werk kwijt en moeten nog maar kijken of ze al hun geld krijgen.

Jouk Riemer zal wel blij zijn dat hij er niet meer werkt, anders was hij misschien binnenkort wel werkeloos. Ondertussen hoor ik het wel om me heen, ook hier in de gemeente: mensen die werkeloos raken. En vindt nu maar eens een baan. Werken in het bedrijfsleven is net zo spannend als werken als boer. Nu heb je zaad, maar wat heb je over een half jaar? Je weet wat je hebt, maar je weet niet wat je krijgt.

2. We gaan vanavond bidden in een spannende tijd. Ze zeggen wel eens: Nood leert bidden. Maar ik vraag het me af of dat echt zo is. Zou het vanavond extra vol zitten in Nederlandse kerken met biddag? Misschien, maar zouden we dan ook leren bidden? En blijven bidden?

Zo makkelijk leven we immers of God er niet is. Het boerenleven bijvoorbeeld is een bedrijf geworden. Je moet enorme investeringen doen om boer te kunnen zijn: land kopen, quota kopen om te mogen produceren. Je hebt machines nodig, je moet een loonbedrijf betalen. Je zorgt voor mest, je koopt goed voer. Alles heeft te maken met geld en met techniek. En daarover maken we ons druk.

Zo is het met alles. Melk komt toch uit een melkfabriek? Daar maak je alles wat je nodig hebt: kaas, roomboter, noem maar op. Zo nodig kun je altijd wel ergens ter wereld melkpoeder kopen. Wij regelen alles wel met ons geld en met onze techniek. Wat heeft God dan nog te maken met mijn brood, mijn melk, mijn vlees, mijn groente? Wat kan God er aan doen als ik

werkeloos word? Dan moet ik zelf zorgen dat ik snel een baan vind en weer geld verdien. En op school moet ik toch zelf mijn best doen?

Maar Jezus vertelt over de zaaier. En hij legt zijn gelijkenis uit. Er is zaad dat tussen de distels is gezaaid. Ze hebben het woord wel gehoord, maar de zorgen om het dagelijks bestaan en de verleiding van de rijkdom en hun verlangens naar allerlei andere dingen komen ertussen en verstikken het woord, zodat het zonder vrucht blijft.

Hij heeft het over het koninkrijk van God. Er is een God. Maar je kunt die God kwijtraken door rijkdom en door zorgen over je bestaan. Je kunt leven alsof er geen God is. Maar dan hou je jezelf voor de gek! En al het mooie wat God je wil geven, gaat aan je neus voorbij.

Gaat dat over ons, over jou of over mij?

We zijn hier in Nederland rijk geworden. En we wilden rijk zijn. Twee banen per stel, tweeverdieners. Een hypotheek met veel belastingaftrek. Veel geld hebben om uit te geven. Altijd druk. Beleggen en speculeren. Een 9 tot 5 mentaliteit wordt niet gewaardeerd. Alleen wie geld heeft, die telt mee.

En nu blijkt die rijkdom geen vast fundament te hebben. Geld kan zomaar verdampen als aandelenkoersen instorten. Banken verliezen het vertrouwen in elkaar, vallen bijna omver. Het geld is opeens op. Handel en industrie zakken in. Banen verdwijnen.

3. Wat doet het met ons, de verleidingen van de rijkdom, de verlangens naar allerlei andere dingen, de zorgen om het dagelijks bestaan? Wat doet het met jou?

We zijn rijk geworden in Nederland. Heeft dat het zaad verstikt? We maken ons nu zorgen om de toekomst? Gaat ook dat het zaad verstikken?

Nood leert niet altijd bidden. Als je God vergeten bent toen je rijk was, sterft het goede zaad. Dat verandert niet opeens als je toekomst onzeker wordt.

Daarom: we kunnen het vanavond hebben over gewas en arbeid. Het is mooi en belangrijk om daarvoor te bidden. Maar veel belangrijker is het zaad en de vrucht waar Jezus het over heeft. Jezus vertelt dit verhaal. Daarmee stelt hij jou en mij een vraag. Wat voor grond ben jij? Ben jij vruchtbare grond, of grond waarin het zaad niks oplevert?

Vruchtbare grond, dat ben je als je luistert naar wat Jezus zegt. Luisteren. Dat wil zeggen: tijd nemen en ruimte maken voor wat Jezus zegt. Stil worden en niet zelf iets zeggen. Stoppen met praten en denken. Aandacht en concentratie hebben voor wat Jezus zegt. Als je afdwaalt, jezelf opnieuw op Jezus richten. Zijn woorden binnen laten komen. Geïnteresseerd en benieuwd zijn naar wat Jezus zegt. Zijn woorden proberen te begrijpen. Wat bedoelt u, Heer? Wat zegt u hier tegen mij, tegen ons? Zijn woorden overwegen en overdenken. Wat betekent dat voor mij en voor ons?

Toen ik leerde voor dominee, ontdekte ik dat er weinig zo moeilijk is als luisteren. Zo snel val je iemand in de rede. Ben je te snel met je oordeel, met je mening, met je oplossing. Zo snel is je hoofd druk met van alles en nog wat. Druk met zorgen om het dagelijks bestaan. Druk met de verleiding van de rijkdom. Druk met je verlangens naar allerlei dingen.

Zo is het ook met luisteren naar wat Jezus zegt. Zomaar doe je het niet echt. En de woorden van Jezus werken niet meer door in je leven. Je vergeet ze. Je aandacht verslapt. Je luistert niet meer. Je bent druk en met je eigen dingen bezig.

Kun jij luisteren naar het woord van Jezus? Ben jij vruchtbare grond?

Let er op: vruchtbare grond ben je puur door te luisteren.

Niet door van alles te doen – goeie dingen, inzet, werk in de kerk, zorg voor je naaste. Vruchtbare grond ben je door naar Jezus te luisteren. Dan groeit er vanzelf iets in je leven – goeie dingen, inzet, werk in de kerk, zorg voor je naaste. Eerst luisteren naar Jezus. Dan groeit er vanzelf vrucht.

Ben jij vruchtbare grond voor Jezus' woord? Als dat niet zo is: bekeer je dan. Maak je klein voor God. Ga terug naar Jezus Christus en luister naar wat Hij tegen je zegt.

4. Als je vruchtbare grond bent, dan vallen de dingen ook vanavond op hun plek. Luister daarom steeds weer naar wat Jezus zegt.

Dan vergeet je niet dat God er is en dat Gods rijk komt. Dan kun je niet meer leven alsof er geen God is. Alsof je het zelf wel redt – of zelf moet rooien. Nee, God de Vader zorgt voor ons. We hebben Hem nodig, voor elke ademhaling. We leven in Hem. Vind jij het moeilijk om rekening met God te houden? Om te leven dichtbij Jezus? Om je te laten leiden door de Heilige Geest? Als je luistert naar het woord van Jezus, zul je daarin groeien. Dan vergeet je niet dat Gods rijk komt. Dan vult Jezus' Geest je hart en je leven.

Als je luistert naar Jezus, dan zijn er zorgen. Misschien ben je werkeloos geworden. Misschien staat je baan op de tocht. Misschien ben je de afgelopen tijd veel geld kwijtgeraakt of loopt je bedrijf slecht. Dan is de verleiding van de rijkdom er.. Als je rijk bent en meer dan genoeg hebt, dan ligt de verleiding op de loer. Of je wilt graag rijk zijn, geld verdienen, meer geld verdienen. Had ik maar het geld om ... Vul het zelf maar in. Die verleidingen, die zorgen, die verlangens, die zijn niet weg. Maar je kunt er wel anders mee omgaan. Je bent sterk door het woord van Jezus. Je blijft groeien. Je leven draagt vrucht, hoewel er aan je getrokken wordt en de duivel je geloof kapot probeert te maken.

Als je luistert naar Jezus, dan leer je bidden. Je leert dat

je in alles van God afhankelijk bent. En dus leer je bidden voor je werk, je school, voor de oogst, voor je eten, voor je kleren. Zo leerde Jezus zelf het ons toch: 'Geef ons heden ons dagelijks brood.' En je leert waar je als eerste voor moet bidden: Heer, geef mij een hart dat vruchtbare grond is voor uw woorden. Want werk of geen werk, oogst of geen oogst: het belangrijkste is dat jij en ik zelf vruchtbare grond zijn voor het woord van Jezus.